

vil Du selvfølgelig gjøre, at dække din Hovedstad, at dække dine Depoter saalænge som muligt, men den eneste Udflugt, Du har til Slutningen, er den, sammentrængt og sammenstødt foran din Hovedstad, at overgive Dig paa Naade og Unåde, og siig saa til den samme Forsvarer: Gjør dit Mulige for i saadant Tilfælde at faste Fjenden bort fra hans Landgangspunkter, gjør dit Mulige for at udbytte det Fordelagtige, som altid ligger i Offensiven fremfor i Defensiven; lykkes det ikke, er det ikke muligt til Trods for, at Du sætter din sidste Afdeling ind derpaa, nu vel, saa har Du en fast Stilling, hvortil Du kan trække dig tilbage, atter bøde Fjenden Spidsen, rigelig forsynet fra dine vel stærkede Depoter. Naal, mine Herrere! Forskjellem imellem det Mod, den Fortrøstning, den Energi og den Kraft, hvormed en Forsvarer under begge disse Eventualiteter vil komme til at kæmpe, og jeg tror, at Enhver, medmindre han ikke vil se, maa kunne se det store Misforhold mellem dem, og jeg gad vidst, om Nogen iblandt dem, mine Herrere, vilde tvivle om, hvilket Valg han vilde træffe mellem disse to Situationer, naar man spurgte: Under hvilken af dem havde Du Øyst til, at dine Sønner skulde kæmpe? Om dette Spørgsmaal tror jeg derfor, at der, saalænge Kjøbenhavn er, hvad den nu er, ikke kan være to Meninger. Derimod er det en Selvfølge, at der kan være delte Meninger om, hvorvidt der bør gjøres noget Mere eller noget Mindre i saa Henseende, hvorvidt man bør anlægge en Hovedbefæstning med alle de Hjælpemidler, som høre dertil, med hele den Styrke, som er nødvendig for at modstaa og uholde en maanedlang eller flere Maaneder lang Beleiring, eller om man mere skulde tage Sigte paa en lettere Befæstning, som, foruden at holde Fjenden paa Bombardementsafstand, tillige kunde tjene som Reduit for vor Hær under uheldige Forhold. Derom kunne naturligvis Meningerne være delte. Jeg veed meget vel, at der hos Mange, baade Militære og Ikke-Militære, næres en ikke ringe Utilbøielighed til det Sidste; men ligejaa lidt som jeg nærer denne Frygt ligesaa vist mener jeg ogsaa, at, hvad Vægt der kan lægges paa den Omstændighed, at et Punkt overhovedet er befæstet, selv om det ikke er paa den allerkraftigste og allerstærkeste Maade, hvad der derved kan bevirkes med Hensyn til en Fjendes Betænknelighed ved at angribe, med Hensyn til de Foranstaltninger, han maa træffe, før han gaar til Angreb, derpaa have vi et Exempel saa klart og tydelig talende som noget fra vor sidste Krig. Guff paa,

hvorledes Dybbølstillingen saae ud, da Fjenden viste sig for den. Det er derfor min Mening, at ingen Regjering, af hvilken man fordrer, at den skal have et aabent Die for denne Opgaves fuldstændige Løsning, vil kunne fremsætte nogen Plan, uden at den indeholder et Forslag om Dæfning af Hovedstaden fra Landsiden. Hvis den undlod at foreslaa det, saa vilde den efter min Overbevisning ikke tale Sandhed overfor Repræsentationen, naar den sagde, at alle Hensyn være iagttagne, og hvis den træde det selv, vilde den bære sig ad som Strudsen, der stiller sit Hoved i et Hul for at undgaa at se den Fære, der iøvrigt er saa fuldstændig øiensynlig. Et andet Spørgsmaal er det derimod, hvorvidt man, naar Forholdene stille sig derimod, naar Folkestemningen og andre Momenter i Diebladet ere saadanne, at Dele af en slig Plan ikke kunne gennemføres, da bør søge at gennemføre et saadant Forslag, selv om der mangler Dele deraf. I saa Henseende kan der jo ogsaa være forskellige Meninger. Jeg tror nu, at det ikke er Tilfældet, som den ærede Ordfører for Udvalget syntes at mene, at Forsvarsplanen vil blive noget helt Andet, hvis Kjøbenhavn tænkes befæstet, end hvis dette ikke sker. Jeg tror, at Forsvaret her som ved enhver Ø fordrer i begge Tilfælde det Samme: en Mulighed for at forhindre Fjenden i at komme til Kyften og et fast Punkt til at trække sig tilbage paa. Altsaa, begynde vi med det Første og de Foranstaltninger, der knytte sig dertil, vil det ikke være spildt, selv om det Andet maa lade vente paa sig. Jeg har, som sagt, ved en tidligere Veilighed, som Medlem af et Hærudvalgs Mindretal, deltaget i et saadant delvis Forslag. Dengang deltog deri et Medlem, som nu er Medlem af den høie Regjering, og han førte Ordet derfor her i Salen. Jeg vilde ønske, at Regjeringen dengang havde taget lidt mere Notits af dette Forslag, end der skete, og lidt mindre taget Hensyn til, at det kom fra et Mindretalsforslag. Det turde vel være muligt, at vi da kunde have været noget længere fremme paa Befæstningsjagens trange Sti, end vi nu ere.

Det Resultat, hvortil Flertallet er kommet, forekommer mig — det tilstaar jeg — affet fra det Sorgelige i, at Befæstningsjagen derved standses, politisk talt ikke at være ugunstigt for Regjeringen. Jeg tror overhovedet, at ethvert Træk, som Visnepolitikken gjør, er gunstigt for Ministeriet. Jeg mener, at det er en Misforståelse, dersom man tror her i Forsamlingen, at man gennem Visnepolitikken svækker Ministeriet,